

PŘIHLÁŠKA

DO SOUTĚŽE O CENU ZA NEJLEPŠÍ PŘÍPRAVU A REALIZACI PROGRAMU REGENERACE MPR A MPZ ZA ROK 2019

Název MPR/MPZ	MPZ Frýdlant
----------------------	---------------------

Zdůvodnění přihlášky	Proč se domníváte, že byste měli za příslušný rok získat Cenu za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR nebo MPZ, vyzvedněte významné památkové objekty v obci. Charakteristika objektů, veřejného prostoru, souboru budov, chráněných území atd., které považujete za hlavní důvod k podání přihlášky do soutěže o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ za rok 2019, doplněnou fotodokumentací.
-----------------------------	---

Frýdlant leží na severním úpatí Jizerských hor, což mu dává výhodnou pozici, ze které může nabídnout krásnou přírodu. Zároveň potěší milovníky historie.

Zachovalá středověká uliční soustava lemovaná zástavbou domů ze 17., 18. a 19. století se staršími jádry, vytváří jedinečný genius loci. Působivé je především panorama města. V současné době městu prospěla konzervace torz městského opevnění, díky čemuž v centru města vznikla další oáza zeleně.

Nejvýznamnější památkou Frýdlantu je stejnojmenný hrad a zámek, který je nejstarším hradním muzeem ve střední Evropě. Státní hrad a zámek je nezpochybnitelná dominanta a symbol města. Městská památková zóna přímo navazuje na jeho ochranné pásmo, díky čemuž se daří zachovat kompaktní ráz obou ochranných území.

Dalším symbolem Frýdlantu je kostel Nalezení sv. Kříže. Jeho významnou součástí jsou náhrobníky Biberštejnů a především pohřební kaple Redernů z roku 1566, která je významnou památkou regionálního charakteru. Celý areál kostela svým architektonickým ztvárněním a množstvím uměleckých děl pak význam regionu jednoznačně přesahuje.

Dominantou upraveného a rekonstruovaného náměstí Frýdlantu je pseudorenesanční radnice z konce 19. století, která slouží občanům města nejen jako sídlo samosprávy, ale i jako místo ke svatbám a dalším oficiálním akcím. Součástí radnice je také městské muzeum s věží, ze které si návštěvníci mohou prohlédnout město a okolí z ptačí perspektivy. Sídlí zde také infocentrum města.

Významný je i špitál vystavěný roku 1607 Kateřinou z Redernu. Svou současnou klasicistní podobu získal po požáru roku 1797. V objektu dnes sídlí městské muzeum.

Představitelé města si uvědomují nutnost toho, aby architektura města nebyla poškozována velkým množstvím nepřiměřených reklam a z toho důvodu v loňském roce přijala Závazná pravidla pro umístování reklamních zařízení a označení provozoven z hlediska památkové péče v Městské památkové zóně Frýdlant a v Památkovém ochranném pásmu státního hradu a zámku Frýdlant. V současné době je snaha napravovat umístění nevhodných reklam z minulých let a regulovat reklamy nové.

Město Frýdlant od roku 2017 zároveň pomáhá majitelům objektů, které jsou v městské památkové zóně, ale nejsou památkami. A to dotačním titulem na obnovu exteriérů nepamátkových objektů. Město vyčleňuje 500 tis. z rozpočtu a pomáhá tak svým obyvatelům v údržbě a záchraně objektů. Součástí dotačního titulu je podmínka dodržovat zásad památkové péče.

A. Péče o kulturní památky v MPR nebo MPZ

Doplnit požadované údaje o písemný komentář a v případě vhodnosti i číselné vyjádření.

A.1.	Počet nemovitých kulturních památek na území MPR nebo MPZ na konci roku 2019. Rozloha MPR nebo MPZ v ha. (Informativní údaje.)
Na území MPZ se nachází celkem 44 objektů kulturních památek, rozloha MPZ je 26,5 ha	
A.2.	Kulturní památky v MPR nebo MPZ, které byly na konci roku 2019 v havarijním stavu, včetně důvodu havarijního stavu a doby trvání tohoto stavu.
Žádná památka není v havarijním stavu.	
A.3.	Kulturní památky v MPR nebo MPZ, které byly na konci roku 2019 nevyužívané, s uvedením důvodu jejich nevyužívání a doby trvání tohoto stavu.
Nevyužívanou kulturní památkou na území MPZ je dům čp. 444 v ulici Zámecké, a to z důvodu probíhající dlouhodobé rekonstrukce objektu (započata v roce 2011- realizace odizolování objektu a repase výplní).	
A.4.	Kulturní památky v MPR nebo MPZ, jejichž oprava byla provedena nebo dokončena v roce 2019, se stručným uvedením rozsahu obnovy a účelu využití.
<p>Torzo hradeb na p. p. č. 607: Tato část hradeb tvoří zeď části nemovitosti fyzické osoby a byla značně poškozená. Kameny se šetrně omyly tlakovou vodou a ty uvolněné z líce zdiva se sejmulý a pak byla odstraněna zvětralá maltovina na pevný základ. V místě širokých spár proběhlo doklínkování drobnými kameny – šípáky a doplněno spárování. Hloubkové spárování provedeno bez vytažení malty do líce zdiva a povrch zasychající malty zdrsňen rýžovým kartáčem. V horní části zdi byly sneseny novodobé cihly a hradba byla doplněna čedičovými kameny.</p> <p>Čp. 74: Město Frýdlant provedlo první etapu statického zajištění objektu čp. 74 na nám. T. G. Masaryka.</p> <p>Statické zajištění spočívalo v opravě spodní části krovu. Jedná se o dlouhodobou obnovu, započatou v roce 2017, kdy byla řešena okna a vrchní část krovu. V krovu stavební firma provedla odstranění podlahy a sutí, nacházející se pod ní. Bylo nutné také vyměnit velkou část trámů, a to na základě mykologického posudku.</p> <p>Vzhledem k problémům, které se objevily během rekonstrukce, bylo nutné postupovat jiným směrem a začít i s částí prací, které měly být předmětem až další etapy opravy. Důvodem bylo statické ohrožení objektu, kterému se obvodové stěny začaly vychylovat směrem do náměstí, bylo tedy nutné přidat ocelová táhla a provést celkové jištění 2 NP.</p> <p>Dále došlo k havárii vikýře na střeše budovy. Přistoupilo se tedy k sundání i zbývajících dvou vikýřů a v současné době probíhá zpracování dokumentace k jejich opětovnému osazení. Vzhledem k velké degradaci kamenného ostění vikýřů byl osloven licencovaný restaurátor. Opětovné osazení je plánováno na příští rok, střecha objektu je přes zimu provizorně uzavřena a první etapa prací dokončena. Práce budou dále probíhat během příštího roku.</p> <p>Kostel Nalezení sv. Kříže: V děkanském kostele Nalezení sv. Kříže probíhá restaurování hlavního oltáře. Vzhledem k rozsahu restaurátorského zásahu se jedná o akci rozdělenou do několika etap. V roce 2019 bylo provedeno očištění, sanace a petrifikace soch z hlavního oltáře a také zpevnění konstrukce oltáře. V kostele zároveň probíhá restaurování vitráží z prostoru presbyteria, vzhledem k finanční náročnosti je akce opět rozdělena do více etap.</p>	
A.5.	Objekty, u kterých došlo v roce 2019 <i>ke zrušení</i> prohlášení za kulturní památku, s uvedením důvodu (např. havarijní stav, z důvodu nové výstavby, demolice, neodborné obnovy atd.)
K žádnému zrušení prohlášení nedošlo.	
A.6.	Objekty, u kterých došlo v roce 2019 <i>k prohlášení</i> za kulturní památku, s uvedením důvodu. Uveďte, v kolika případech nebylo řízení dosud ukončeno, anebo objekt nebyl prohlášen za kulturní památku.

K žádnému prohlášení nedošlo.

B. Péče o ostatní objekty v MPR nebo MPZ:

Doplňt požadované údaje o písemný komentář a v případě vhodnosti i číselné vyjádření.

B.1.	Budovy v MPR nebo MPZ, které jsou ke konci roku 2019 v havarijním stavu (bez rozdílu vlastníka či charakteru objektu), včetně důvodu havarijního stavu a doby trvání tohoto stavu.
Žádné objekty nejsou v havarijním stavu.	
B.2.	Budovy v MPR nebo MPZ, jejichž oprava byla provedena nebo dokončena v roce 2019, se stručným uvedením rozsahu obnovy a účelu využití.
<p>rekonstrukce domu čp. 389 na Hrnčířském náměstí ve Frýdlantu: změna užívání 1. NP., do které byla nově vestavěna ordinace praktického lékaře. Do severního štítového průčelí jsou v úrovni 1. NP. vybourány (respektive obnoveny) okenní otvory, které nahradily nepůvodní úpravu. Výplně otvorů jsou dřevěné dvoukřídlé otvíravé dle stávajících na objektu. Nová okna respektují osovost štítového průčelí. Pro přístup do ordinace je směrem z Hrnčířského náměstí zřízena nájezdová rampa o délce 3,0 m, opatřená zábradlím. Zároveň byly vyměněny nepůvodní dveře, které nahradily dřevěné dveře.</p> <p>výměna oken na čp. 163, Frýdlant: výměna 9 ks novodobých dvoudílných vyklápěcích oken v 1 NP. Nová okna jsou ze smrkového europrofilu, čtyřkřídlá s trojskly, členěná ve tvaru T. Opatřená lazurním nátěrem.</p> <p>výměna starých špaletových oken, č. p. 411: výměna novodobých dřevěných dvojítných oken. Nová okna jsou dřevěná z europrofilu, dvoukřídlá, s pohledovým členěním do T, dovnitř otvíravá a výklopná. Vnější povrchová úprava je navržena v odstínu palisandr, vnitřní v odstínu lomené bílé</p> <p>výměna oken na čp. 84, Frýdlant: výměna nevyhovujících oken za nová dvoukřídlá okna</p>	
B.3.	Budovy v MPR nebo MPZ, které byly v roce 2019 demolovány, s uvedením důvodu demolice.
Žádné budovy demolovány nebyly.	

C. Ostatní akce ovlivňující stav MPR nebo MPZ

C.1.	Charakterizujte stav parků, veřejných prostranství v MPR nebo MPZ (např. povrchy komunikací, veřejné osvětlení, městský mobiliář, stav zeleně apod.) v roce 2019. Uveďte významné akce, které byly v letech 2009-2019 podniknuty ke zlepšení stavu.
<p>Náměstí T. G. Masaryka – regenerace náměstí, centrální části proběhla v roce 2009-2011. Jednalo se o rozsáhlou akci, neboť se týkala nejenom rekonstrukce povrchu celého náměstí, sítě, ale i osvětlení, osazení mobiliáře, parkových úprav, řešení problematiky parkování atd. Na počátku celé akce byla vypsána architektonická soutěž, odbornou komisí vybraný vítězný návrh byl realizován až po několika letech. Centrální část plní jak funkci shromažďovací, setkávací, tak je i místem pořádání kulturních, společenských i sportovních akcí. Při realizaci akce proběhl rozsáhlý archeologický průzkum, který přinesl mnohé informace ze života našich předků. V rámci tohoto průzkumu došlo k odhalení základů původní, z renesanční doby pocházející, radnice, která prošla za dobu své existence mnoha stavebními fázemi (byl zpracován podrobný SHP). Na památku tohoto objevu je v nově položené dlažbě plochy náměstí vyskládan v kameni tvar obvodového zdiva nestarší stavby a její mladší klasicistní podoby. Na náměstí se vrátila bronzová socha Albrechta z Valdštejna, která se tyčí nad novodobou kašnou. Součástí projektu byla i výsadby stromů, osazení mobiliáře v podobě laviček, píték, košů, stojanů a informačních tabulí. Realizace projektu regenerace náměstí vstoupila do několika architektonických soutěží, kde získala mnohá ocenění.</p> <p>Dvorní úprava domu čp. 176 v ulici Míru - dalším veřejným prostorem na území MPZ je objekt „Špitálek“. Obnova tohoto objektu, včetně přilehlé části zahrady probíhala v letech 2011-2012 pod názvem „Městské muzeum Frýdlant – rekonstrukce objektu č. p. 176, k. ú. Frýdlant“. Projekt byl spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj (Operační program ROP NUTS II SV, Prioritní osa: 13.3 Cestovní Ruch, Oblast podpory: 2.2, Název oblasti podpory: Rozvoj</p>	

základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti cestovního ruchu). V rámci projektu vznikla za objektem upravená plocha, která je tvořena částečně zadlážděnou částí a částečně záhony květin. Dále se zde nachází kryté místo, zastřešená pergola, pod kterou je postavena replika chlebové pece. Toto místo slouží k venkovním výstavám, setkání, workshopů k akcím pořádaným v prostoru objektu.

Městský park při Smědě - regenerace městského parku probíhala v roce 2009-2010, kdy těsně před dokončením prací a odevzdáním do užívání park poničila blesková povodeň. Mnoho prvků (sítě cest, chodníčky, travnaté plochy, asfaltové části, atd.) bylo třeba obnovit, nově provést. V současné době park již slouží veřejnosti. Vhodným návrhem herních prvků, volných otevřených ploch, rozmístěním laviček a sítě cest došlo k „otevření parku široké veřejnosti“. Park bývá hojně navštěvován po celý den, ráno ho využívají děti z MŠ, v odpoledních hodinách děti a veřejnost. Svým umístěním blízko centrální části a u řeky Smědě se stal často vyhledávaným cílem veřejnosti a návštěvníky města. V roce 2016 došlo k doplnění soch a drobného mobiliáře v prostoru parku.

Nová úprava kolem hradeb na p. p. č. 5- v loňském roce byla realizována konzervace torsa části městského opevnění zároveň s provedením úpravy okolí hradeb, která navazuje na předešlou opravu hradeb na p. p. č. 4. Kolem této části hradeb je položen kamenný chodníček, včetně přístupového od ulice Okružní. Jsou zde taktéž umístěny lavičky a odpadkový koš. Zbýlý prostor je zatravněn, což dává vyniknout opravenému úseku hradeb. Stejně bude řešena i část na p. p. č. 5, včetně nasvícení hradeb, a prostor tak vytvoří klidovou zónou nacházející se nedaleko centrální části města, náměstí T. G. Masaryka.

Úprava chodníků a výsadba zeleně – v roce 2016 proběhla výsadba zeleně při navigační nábřežní zdi řeky Smědě, v okolí městských záchodků, u parkoviště Obchodního centra. Nový chodník byl postaven v místě původní pěšinky z ulice Husova směrem k parkovišti u budovy „B“ městského úřadu. V loňském roce proběhla celková rekonstrukce parkoviště v ulici Havlíčkova, včetně výsadby zeleně.

Rybniček v Podzámčí – rekonstrukce zámeckého rybníku, který je součástí zámeckého parku.

C.2.	Charakterizujte hlavní závady životního prostředí v MPR nebo MPZ v roce 2019. Uveďte významné akce, které byly v letech 2009 - 2019 podniknuty ke zlepšení stavu (čističky, prohlášení chráněných území, působení neziskových organizací, dobrovolníků atd.)
-------------	--

Velkou a významnou akcí pro celou MPZ byla realizace obnovy, revitalizace velkého průmyslového objektu v centru MPZ na Obchodní centrum, která proběhla v roce 2010-2011. Revitalizaci prošel bývalý objekt textilní továrny založené Ignatzem Eisenchimelem, jenž se zabýval zušlechťováním vláken, barvením a apreturou (založení firmy je uváděno kolem roku 1850, budovy byly však mladšího data, ze závěru 19. století). Hlavní budova dotčeného areálu je třípodlažní, postavena je na základním obdélném půdorysu s téměř plochými střešními konstrukcemi. Vnější plášť byl a je po obnově architektonickým ztvárněním pohledově rozdělen na dva objekty. Část objektu před rekonstrukcí byla omítaná a zdobena štukovým dekorem, druhá část objektu byla obnažená bez omítek s přiznaným cihelným zdívem. Omítaná část bývalé továrny byla zdobena typickými neorenesančními architektonickými prvky a články danými pro architektonický styl a průmyslovou budovu, kterým byl vnější plášť řešen. V roce 2010 prošel objekt kompletní rekonstrukcí. Vzhledem k budoucímu využití bylo přistoupeno k vnějšímu zateplení objektu, přičemž vnější plášť po realizaci prací byl opět pohledově rozdělen na dvě části. (viz. foto v příloze). Později byla provedena úprava 3NP na prodejní plochy nových komerčních nájemců.

V roce 2010 město Frýdlant odkoupilo od správce konkursní podstaty čističku odpadních vod, která zpracovává odpadní vody z velké části města.

Realizace obnovy kanalizačních sítí- přípojek a hlavního řádu:

- ulice Zámecká (2009), náměstí T. G. Masaryka (2010-2011), ulice Děkanská a Kostelní (2011), Mezibranská 2013, Hejnická 2014, Jizerská 2015 (položení kanalizačního sukovodu). V roce 2016 byla provedena první etapa celkové obnovy kanalizační a vodovodní sítě v ulici Lužická a V Úvoze.
- Ulice Hejnická –v rámci obnovy povrchů vlastníkem komunikace Libereckým krajem, došlo po dohodě s městem Frýdlant i k obnově a doplnění dešťové a splaškové kanalizace na opravovaném úseku komunikace. Projekt pomohl k významnému odkanalizování této části města.

Po bleskové povodni ze srpna 2010 bylo nutné provést mnohé opravy na mostech, propustcích, komunikacích a veřejném majetku:

- Vybudování funkčního přemostění v ulici Míru
- Vybudování lávky pro pěší u parku, ulici Mánesově a u kurtů

- Byla provedena rekonstrukce chodníkových těles (pokládky nové či oprava kamenné dlažby)
- Oprava poškozené opěrné zdi v areálu kostela Nalezení sv. Kříže
- Rekonstrukce parkoviště v ulici Hejnické
- Oprava kašnového vodovodu
- Celková obnova ulice Zahradní, včetně pokládky nové vozovky a chodníků v kameni
- Stavba suchovodu kolem obchodního centra Penny Market
- Oprava koryta řeky Smědé a opravy navigačních zdí
- Oprava potrubního mostu v ulici Míru
- Oprav propustků
- Oprava veřejného osvětlení v parku
- Lokální opravy silnic III. a IV. třídy.

C.3. Charakterizujte stav technické infrastruktury v roce 2019 a uveďte hlavní investiční akce v MPR nebo MPZ v letech 2009 - 2019 (kanalizační síť, vodovodní řád, plynovod, elektrické vedení atd.).

V současné době je infrastruktura v MPZ Frýdlant dokončená, pokračuje se především dílčími rekonstrukcemi (např. parkoviště v Havlíčkově ulici v roce 2018).

Taktéž plynofikace jsou pouze dílčí s napojováním jednotlivých objektů. Elektrické vedení a přívody vody jsou také dokončené.

D. Péče o obyvatele a návštěvníky MPR nebo MPZ

Doplnit požadované údaje o písemný komentář a v případě vhodnosti i číselné vyjádření (je vhodné uvést např., zda je zřízen městský informační systém, naučné stezky atd.).

D.1.	Počet trvalých obyvatel v MPR nebo v MPZ.
2009	7 633
2019	7 532
D.2.	Je v obci/městě/městské části hl. města Prahy zřízeno infocentrum? Jaké služby nabízí návštěvníkům, jakou má provozní dobu atp.?

Turistické informační centrum

**náměstí T. G. Masaryka 37, 464 13 Frýdlant
přízemí budovy radnice - kancelář č. 1**

Tel.: +420 488 886 603 nebo +420 488 886 604

E-mail: mic@mesto-frydlant.cz

Provozní doba:

leden, únor: po-pá 9-12 a 12:30-16 hodin

březen, duben: po-pá 9-12 a 12:30-16 / so 10-14 hodin

květen: po-pá 9-12 a 12:30-16 / so 10-12 a 12:30-16 hodin

červen, září: po-pá 9-12 a 12:30-16 / so, ne 10-12 a 12:30-16 hodin

červenec, srpen: po-pá 9-12 a 12:30-17 / so, ne 10-12 a 12:30-17 hodin

říjen, listopad, prosinec: po-pá 9-12 a 12:30-16 / so 10-14 hodin

Na území města Frýdlant se nachází také několik naučných stezek, které ještě doplňují cyklostezky protínající město:

Lesní naučná stezka na Křížovém vrchu (viz. příloha)

Frýdlant – vyhlídkový okruh (viz. příloha)

Frýdlant na svých webových stránkách nabízí také prezentaci kulturních památek a zajímavých turistických cílů z obcí napříč Frýdlantskem. <https://www.mesto-frydlant.cz/cs/turista/turistika-a-cykloturistika/frydlantsko/zajimavosti-a-cile.html>

D.3. Kulturní památky, které byly *nově* zpřístupněny veřejnosti v MPR nebo MPZ v roce 2019 a s jakým zaměřením (kulturně výchovným, společenským atd.).

Nově nebyly nově zpřístupněny žádné památky.

Město Frýdlant dlouhodobě nabízí návštěvu čtyř svých objektů, kulturních památek – Městské muzeum na radnici a ve Špitálku (čp. 176 v ulici Míru), Radniční věž a Frýdlantský betlém.

Dále je zpřístupněn kostel Nalezení sv. Kříže pro pořádání pravidelných bohoslužeb, přednášek v součinnosti s městem Frýdlant, taktéž i s koncerty vážné hudby.

Nádvoří městské radnice slouží již od doby své rekonstrukce k pořádání mnoha koncertů (v rámci několikaletého projektu "Frýdlantské čtvrtky" - jednou za měsíc), ke společenským akcím a k pořádání trhů a workshopů v rámci akcí města. Prostor je pronajímám organizacím a školám, které zde pořádají své kulturní akce.

D.4. Občanské vybavení v MPR nebo MPZ (ubytovací, stravovací, obchodní síť, zdravotnická, tělovýchovná, kulturní zařízení, dopravní obslužnost, parkování a další – uveďte obecně jejich přírůstky nebo úbytky v hodnoceném období).

V centru města, které pokrývá území MPZ, se nachází klasická směs obchodů a jiných služeb, které spadají do běžné občanské vybavenosti. Jedná se o obchody s potravinami, včetně tří supermarketů, pošta, stavebniny, lékárna, atd. Co se týče úbytků, či přírůstků nabízených služeb, lze jednoznačně říci, že základní služby typu zdravotnických zařízení, pošty, či drobných služeb, jsou již po mnoho let ustálené. Pouze zde dochází k občasné náhradě nájemce v nebytových prostorách některých domů, ale povětšinou se jedná o prodej drobného průmyslového zboží či textilu (vietnamští obchodníci).

Stravovací zařízení: je zde zastoupeno restauracemi nabízející klasické české menu a dále jsou tu i rychlá občerstvení, avšak jejich kvalita nedosahuje přílišné kvality. Nedostatek kvalitních restaurací pociťovat jako jeden z hlavních nedostatků služeb na území MPZ.

Kulturní zařízení: jsou ve vlastnictví města Frýdlant. Jedná se o městskou radnici, kde jsou v obřadní síni pořádány přednášky, koncerty, besedy, vystoupení dětí z místní ZUŠ a místních spolků. Nádvoří městské radnice bylo prvoplánově při obnově koncipováno jako kulturní prostor. Zde na podiu pravidelně již několik po sobě jdoucích let probíhají Frýdlantské kulturní čtvrtky, vystoupení dětí z mateřských základních škol, atd. Další kulturní stánek lze najít v ulici Míru, v obnoveném objektu čp. 176, „Špitálku“. Zde je umístěna expozice městského muzea, ale prostory slouží též pro konání jarmarků, řemeslných trhů, besed, setkání, atd. V neposlední řadě je nutné ještě zmínit objekt zámeckého pivovaru (ulice Jizerská), který poskytuje zázemí pro venkovní a vnitřní zábavu. Velká aula v úrovni 2NP slouží jako koncertní, konferenční a promítací sál. Svou oblibu si zasloužil nejen kulturními akcemi, ale i svým pivem, pro které se jezdí i z okolí.

Obchodní síť: na území MPZ se nachází čtyři obchodní centra- na náměstí T. G. Masaryka Obchodní dům „Sever“, který je v majetku města Frýdlant. Dále na samé hranici při ulici Zahradní byla v roce 2006 vybudována prodejna „Lidl“ u průtahu směrem na Habartice prodejna „Penny Market“ a v bývalém továrním komplexu u ulice Hejnické vzniklo „Obchodní centrum“.

Dopravní obslužnost: náměstí T. G. Masaryka a přilehlé uličky jsou pěší zónou, dále je zde zóna s dopravním omezením (část ulice Zahradní, Okružní a Hrnčířského náměstí). Volba tohoto řešení zklidnila dopravu v hlavní části MPZ a zároveň došlo k usměrnění provozu. Zásobování na náměstí, centrální části je umožněno ve vyhrazených hodinách. Parkování je umožněno na dvou velkých parkovištích, v přilehlých ulicích a u nákupních center.

Parkování: v centrální části města se nachází dvě větší parkoviště, jedno u pošty (rekonstrukce v roce 2009) a druhé u ulice Okružní, nedaleko městského úřadu (rekonstruováno 2018). Dále je umožněno parkování při místních komunikacích. U rekonstrukcí obnoveného náměstí T. G. Masaryka byla při ulici ČSA a Míru zřízena 3 parkovací místa. Další parkovací místa jsou využívána na parkovištích nákupních center Lidl, Penny a Obchodního centra.

D.5. Propagace Programu regenerace MPR nebo MPZ na webových stránkách obce/města/městské části hl. města Prahy.

	<p>Prezentace MPR nebo MPZ a kulturních památek, nacházejících se v obci/městě/městské části hl. města Prahy na webových stránkách obce/města/městské části hl. města Prahy - informace pro návštěvníky MPR nebo MPZ. Informace občanům obcí a měst a městských částí hl. města Prahy s MPR a MPZ, týkající se památkové péče včetně programů na obnovu kulturních památek na webových stránkách obce/města/městské části hl. města Prahy. Odkaz na příslušné webové stránky.</p>
<p>Informace o Programu regenerace MPZ a MPR jsou na webu města každoročně vyvěšovány v podobě výzvy na úřední desce: https://www.mesto-frydlant.cz/cs/obcan/mestskey-urad/informace-z-odboru/odbor-stavebniho-uradu-zivotniho-prostredi/program-na-obnovu-nemovitosti-objektu-ktere-se-nachazeji-na-uzemi-mestske-pamatkove-zony-frydlant-1.html</p> <p>Informace o památkách návštěvníci také naleznou na stránkách města. https://www.mesto-frydlant.cz/cs/mesto/historie/</p> <p>Veškeré turistické informace, včetně zajímavých míst s vyznačením na mapovém portále, lze na městských internetových stránkách najít v sekci „Turista“. Město zde informuje, jak o památkách v MPZ, tak o nejzajímavějších místech celého frýdlantského výběžku. https://www.mesto-frydlant.cz/cs/turista-2/</p> <p>S památkami a kulturními akcemi seznamuje občany také Frýdlantský zpravodaj, vycházející každý měsíc.</p>	

E. Společenský život

E.1.	<p>Občanská sdružení, nadace, spolky, umělecké soubory působící v obci či městě podporující regeneraci památek, jejich prezentaci a využití s uvedením jejich konkrétních aktivit v roce 2019.</p>
<p>Ve městě se pořádá řada aktivit, pořádaná městem a odborem kultury a cestovního ruchu, snažící se pokrýt co největší spektrum zájmů obyvatel. Vedle výstav nebo koncertů se město zároveň snaží o osvětu (jednou z posledních těchto osvětových akcí bylo uspořádání besedy pro seniory na téma dědictví).</p> <p>Kompletní seznam všech akcí je pravidelně umístován na webových stránkách města, včetně programu kina. https://www.mesto-frydlant.cz/redakce/index.php?subakce=events&lanG=cs&xuser=</p> <p>Událostí, která vždy zaměstná celý Frýdlant a přilehlé okolí, jsou bezesporu Valdštejské slavnosti, konané každé dva roky. Nejinak tomu bylo i letos, kdy proběhly 17. 5. – 19. 5. Jejich návštěvnost je odhadována na 26 tis. lidí. Valdštejské slavnosti tvoří řada koncertů, divadelních představení, průvod městem a rekonstrukce bitvy. K propagaci a přiblížení slavností určeny webové stránky https://www.valdstejske-slavnosti.cz/.</p> <p>Památky jsou představovány také kostýmovanými prohlídkami města, které návštěvníky provedou kostelem, či radnicí. V rámci komentovaných prohlídek bylo návštěvníkům zpřístupněno i mauzoleum Redernů v kostele Nalezení sv. Kříže, které běžně přístupné nebývá.</p> <p>K pořádání výstav je využívána výstavní síň radnice (Grafici Frýdlantska 1900 – 1945 - 27. 11. 2019 až 4. 1. 2020). Také muzeum radnice pořádá výstavy (Výstava modelu renesančního města - 1. 7. 2019 až 31. 8. 2019 od 10:00).</p> <p>Častá jsou také autorská čtení (Vlastimil Vondruška v září), koncerty (aktuálně adventní), apod.</p>	
E.2.	<p>Akce, které se vztahují k akcím obnovy kulturních památek z Programu regenerace MPR a MPZ, nebo využívají a rozvíjejí místní tradice (trhy, soutěže, setkání rodáků, poutě, oslavy místních svátků atd.).</p>
<p>Objekty ve vlastnictví města - městská radnice a „Špitálek“- dům čp. 176 jsou využívány při pořádání již pravidelných kulturních a společenských akcí. Stejně tak město pořádá řadu společenských akcí přímo na náměstí. Jsou to pravidelné trhy, oslavy svátků, adventní akce, apod. Velkou frýdlantskou akcí jsou již zmiňované Valdštejské slavnosti, konající se každé dva roky a</p>	

těšící se velké oblibě. Během nich například probíhají přednášky v kostele Nalezení sv. Kříže. Průvod pak probíhá přímo centrem MPZ.

E.3. Zájem podnikatelské sféry o záchranu a využití místních významných památkových objektů (zda se podílí na financování jejich obnovy nebo je jen využívají pro své aktivity včetně výše podílu soukromých prostředků na obnově památek v roce 2019 - konkrétní objekty s vyznačením finančních nákladů).

Letos žádnému novému využití nedošlo. V příštím roce majitelé chystají několik projektů. Například zrekonstruování prostoru půdy pro vytvoření dvou bytových jednotek na objektu čp. 91.

F. Finanční účast na obnově památkových objektů v roce 2019

F.1.	Částka z rozpočtu obce/města/městské části hl. města Prahy, věnovaná na obnovu památek v roce 2019 a v kolika případech (údaje zaokrouhlit):		
Rozpočet	Počet akcí	Kč (tis.)	Poznámka
Celkem na území obce /města	2	2 500 tis.	
Z toho na území MPR nebo MPZ	2	2 500 tis.	
Památky v jiném než obecním vlastnictví (na území MPR nebo MPZ)	2	30 tis.	
Podíl finančních prostředků z celkového objemu výdajů rozpočtu obce/města/městské části hl. města Prahy, na obnově památek v roce 2019 na území obce/města/městské části hl. města Prahy v %		10%	
F.2.	Částka z rozpočtu Ministerstva kultury v rámci Programu regenerace MPR a MPZ v roce 2019 s uvedením konkrétní akce (rozepište samostatně). Jako přílohu uveďte tabulku rekapitulace akcí obnovy připravovaných v Programu regenerace MPR a MPZ na rok 2019, která byla přílohou Anketního dotazníku na rok 2019.		
	Akce	Kč (tis.)	
	měšťanský dům č. p. 74, vlastník město, statické zajištění objektu	484 000 tis.	
	městské opevnění na st. p. č. 607, vlastník FO - konzervace torzálního úseku hradby na st. p. č. 607	126 000 tis.	
F.3.	Částka z jiných zdrojů (kraj, stát, EU) - uvést, zda bylo požádáno na rok 2019 o finanční prostředky z jiných zdrojů a zda-li byly finanční prostředky získány a využity.		
	Akce	Kč (tis.)	Zdroj
	měšťanský dům č. p. 74, vlastník město, statické zajištění objektu	275 421 tis.	Liberecký kraj
	městské opevnění na st. p. č. 607, vlastník FO - konzervace torzálního úseku hradby na st. p. č. 607	88 000 tis.	Liberecký kraj

G. Koncepční příprava regenerace

G.1. Územní plán /stav rozpracovanosti, datum schválení, evidence dle § 162 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), na internetových stránkách Ústavu územního rozvoje <http://www.uur.cz/>.

Název: **Územní plán Frýdlant**

Pořizovatel: **úřad územního plánování MěÚ Frýdlant**

Zpracovatel: **SAUL spol. s.r.o.**

Datum schválení obecním zastupitelstvem

a) zadání: **3. 10. 2011 usnesením č. 106/2011**

c) návrhu: **26. 8. 2015 usnesením č. 99/2015 bylo schváleno s nabytím právní moci dne 21. 9. 2015**

Předpokládaný termín schválení návrhu obecním zastupitelstvem: **bylo schváleno a vydalo Územní plán dne 26. 8. 2015**

G.2. **Regulační plán** MPR nebo MPZ anebo **územní studie** MPR nebo MPZ /dle § 30 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění/. Stav rozpracovanosti, datum schválení zastupitelstvem, evidence dle § 162 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), na internetových stránkách Ústavu územního rozvoje <http://www.uur.cz>, příp. **plán ochrany** MPR nebo MPZ /dle § 6a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů/. Stav rozpracovanosti, datum vydání opatření obecné povahy krajem.

V současné době není zpracován.

G.3. Program regenerace (aktuálnost, kvalita, datum schválení zastupitelstvem a datum jeho poslední aktualizace).

Program regenerace byl schválen městským zastupitelstvem dne 12. 12. 2010 usnesením č. 224/2013. Aktualizován nebyl, ale vzhledem k tomu, že jeho platnost bude končit v roce 2021, tak již brzy dojde k zahájení prací na novém plánu regenerace.

G.4. Program rozvoje obce, včetně začlenění regenerace území MPR nebo MPZ (stav rozpracovanosti, datum schválení). Další dokumenty využívané při realizaci regenerace MPR nebo MPZ (strategie CLLD, ITI, IPRU).

Městské zastupitelstvo na svém zasedání dne 15. 6. 2011 (usnesení č. 64/2011) schválilo změny podmínek pro využití ploch s rozdílným způsobem využití (tzv. „regulativy“). Tato regulativa jsou stanovena pro zájmová území nacházející se na katastrálním území Frýdlant, tj. pro Památkové ochranné pásmo Státního hradu a zámku Frýdlant (zřízené Rozhodnutím odboru kultury Okresního národního výboru v Liberci ze dne 1. 7. 1977) a pro Městskou památkovou zónu (stanovená dle Vyhlášky Ministerstva kultury české republiky č. 476/1992 ze dne 10. 9. 1992). Tato regulativa vycházejí především ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, jež mají být chráněny na území Městské památkové zóny Frýdlant.

Městská rada na svém zasedání 24. 9. 2018 schválila Závazná pravidla pro umístování reklamních zařízení a označení provozoven z hlediska památkové péče v MPZ, Usnesením č. 2676/2018. Tato pravidla byla pro Městskou památkovou zónu zavedena, jelikož město si uvědomuje, že umístování firemních označení a reklamních a informačních zařízení v Městské památkové zóně Frýdlant významným způsobem ovlivňuje výsledné působení veřejného prostoru. Způsob jejich provedení, jejich množství a estetické kvality spoluurčují kvalitu prostředí, které je pod plošnou památkovou ochranou.

H. Závěrečný komentář pro vývoj území MPR nebo MPZ

- Stručně zhodnotit vývoj území MPR nebo MPZ z pohledu památkové péče, popsat celkový dojem z obrazu a funkcí území MPR nebo MPZ včetně veřejných prostranství, zeleně atd., provést hodnocení z pohledu obyvatel, návštěvníků, podnikatelů, atp.
- Zhodnotit stav a způsob regulace reklamy na území MPR nebo MPZ.

- Další zdroje finančních prostředků získané na obnovu kulturních památek v MPR nebo MPZ prostřednictvím veřejných sbírek, neziskových organizací, sponzorských darů apod.
- Uvést, zda ve městě/obci/městské části hl. města Prahy existuje vlastní fond pro území MPR nebo MPZ
  - a) na obnovu kulturních památek,
  - b) na opravu nepamátkových objektů.

Z pohledu státní památkové péče lze pozitivně hodnotit vývoj realizovaných stavebních úprav a obnov všech částí MPZ. Dlouhodobě je pozornost zaměřena na centrální část města, náměstí T. G. Masaryka. Projevem této snahy byla realizace celkové regenerace náměstí uskutečněná v roce 2010-2011, či postupná obnova všech objektů nacházejících se na náměstí. Objekty v majetku města jsou postupně opravovány, zájmem města je i podpora ostatních vlastníků objektů nacházejících se na náměstí. I po ničivé povodni ze srpna roku 2010 se podařilo vcelku rychle obnovit poškozené objekty, veřejná prostranství, park u řeky Smědé a přiléhající komunikace k náměstí.

Veřejná prostranství nacházející se na území MPZ jsou v současné době po rekonstrukcích, revitalizacích, plně sloužící veřejnosti i návštěvníkům. Velmi vhodné prostředí k odpočinku poskytuje městský park při řece Smědé, náměstí T. G. Masaryka a v parných letních dnech je hojně využíváno i nádvoří městské radnice a navazující obnovená část městských hradeb.

V roce 2014 došlo k dlouho připravované obnově části městského opevnění, které je v majetku města a nachází se za dvorem městské radnice na p. p. č. 4 a 5. Tato část hradeb byla po dlouhá léta ve velmi neutěšeném stavu, zarostlá, ponořena do opuštěných a polorozpadlých obslužných budov bývalé mlékárny. Dlouhá příprava obnovy byla zapříčiněna i nevyjasněnými majetkoprávními vztahy, kdy po krachu firmy vlastníci bývalou mlékárnu a s ní i část zámeckého pivovaru a části městského opevnění, bylo nutné provést dražbu majetku firmy. Město Frýdlant se dražby zúčastnilo a vydražilo jak část bývalé mlékárny, část pivovaru, tak i předmětnou část hradeb. V prvním roce po převzetí hradeb došlo k odstranění přilehlé garáže s terasou, dále k odstranění torsa bývalé výtopny, betonového základu pro nádrž se syrovátkou... atd. Až po odstranění těchto „přílepků“ z minulých let, bylo rozhodnuto o pořízení dokumentace k obnově, konzervaci hradeb, včetně úpravy okolí. Z pohledu státní památkové péče byla tato dlouhá a poměrně spleťtá cesta zdárně dokončena, a město Frýdlant se může pyšnit vzorově provedenou obnovou části městského opevnění metodou konzervace torzální architektury. Snaha města byla korunována decentně provedenou úpravou okolí městského opevnění či slavnostním nočním nasvícením celého torsa.

V loňském roce bylo na tuto zdařilou obnovu navázáno konzervací zbývajících torsa, které bylo až do listopadu roku 2017 součástí bývalé hospodářské budovy a později skladu. Objekt byl ale staticky narušen a bez využití.

Budova byla stržena koncem roku 2017 a s obnovou hradeb pak Frýdlant začal v srpnu následujícího roku. Opravy obou částí hradeb prováděla specializovaná firma. Hradby jsou zakončené cihelnou přízdívkou vevázanou do kamenného zdiva. Koruna je pak překryta jílovou vrstvou chráněnou drnovou korunou, stejně jako u dřívě obnovené hradby. Na vnitřní straně hradby je v šířce zhruba jeden metr vydlážděn chodník, navazující na chodník u opravené části městských hradeb. V místě terénního výškového rozdílu jsou vyzděny kamenné schody.

Okolí hradeb nechalo město Frýdlant upravit tak, aby navázalo na odpočinkové místo u dřívě obnovených hradeb.

Nasvícení je v posledních letech často využíváno k prezentaci nově zrekonstruovaných budov. Noční osvětlení již vyzdvihuje krásu městské radnice, kostela Nalezení sv. Kříže, sloupu se sochou Panny Marie, objektu Betlém a nově opravenou část torsa městských hradeb. Slavnostní noční osvětlení velmi přispělo ke kladnému vnímání realizovaných obnov na daných objektech, uvědomění si, že tyto akce přispěly k záchraně cenných architektonických dominant měst.

Veškeré silnice a uličky v centrální části prošly též celkovou obnovou. Místní drobné spojovací ulice ústící do náměstí T. G. Masaryka mají povrch zhotovený z kamenné původní dlažby, jedná se ulice Kostelní a Děkanskou, Zahradní. Užití kamene vtisklo těmto uličkám historizující obraz a malebnost.

Městská zeleň je v centrální části zastoupena na několika místech, hlavní „zelenou oázu“ je městský park, kde byly při revitalizaci odstraněny dožilé a poškozené stromy, stávající stromy ošetřeny (lipová alej) a provedena dosadba keřové části parku. Další stromy a vzrostlá zeleň se

nachází v areálu kostela Nalezení sv. Kříže, v zeleném pásu mezi ulicí Hejnickou a navigační opěrnou zdí řeky Smědé. V roce 2015 došlo na základě vypracované architektonické studie ing. Arch. Šrutové k drobným parkovým úpravám na mnoha místech v centrální části města, spočívající ve výsadbě keřů, stromů, úpravě travnatých ploch. Tyto „drobné ostrůvky“ zeleně jsou veřejností kladně vnímány. V roce 2016 byly dále podle této studie realizovány další akce.

K návštěvníkům je město vstřícné, neboť nabízí k prohlídce hned několik památkově chráněných objektů, odpočinku na upravených veřejných prostranstvích a nabídkou stravovacích a jiných služeb.

Pro obyvatele je nyní centrum města mnohem zajímavější, tráví zde více času na veřejných prostranstvích a hlavně využívají klidovou část nedaleko náměstí, městský park. Hojně využívání parku zástupce města těší, neboť park po dlouhé době plní svoji odpočinkovou funkci.

Taktéž náměstí T. G. Masaryka je nyní více využíváno, lidé se zde sdružují a odpočívají na lavičkách umístěných v okolí kašny. V letních měsících jsou zprovozněny v okolí kašny drobné vodní hrátky v podobě vodotrysků, které jsou umístěny v dlažbě.

Podnikatelé využívají ke své činnosti převážně přízemní prostory nemovitostí, kde nabízejí mnohé služby svým zákazníkům. Na náměstí je umožněno zásobování všech obchodů v určitých stanovených hodinách, město se snaží být velmi vstřícné k podnikatelskému prostředí.

Město Frýdlant dále pomáhá Římskokatolické farnosti Frýdlant, která vlastní areál kostela Nalezení sv. Kříže nejenom finanční pomocí při obnově jednotlivých částí areálu, ale dále poskytuje souhrnné informace o možnosti získání dalších finančních prostředků, letos například donátorským darem na restaurování vitráží z presbytáře kostela.

Město od církve převzalo část areálu kostela Nalezení sv. Kříže, jelikož má lepší možnosti financování obnovy tohoto areálu a restaurování zastavení křížové cesty, ke kterému by mělo dojít v nejbližších letech. Tímto krokem bude uzavřena řada obnov areálů nacházejících se v centrální části městské památkové zóny Frýdlant a dojde tak k vytvoření další velké plochy určené k relaxaci. Vzhledem k tomu, že část areálu navazuje na park u řeky Smědé, povede tato revitalizace k vytvoření rozsáhlého pásma zeleně přímo v centru města.

Zhodnoťte stav a způsob regulace reklamy na území MPR nebo MPZ:

V roce 2018 byla schválena „Závazná pravidla pro umístování reklamních zařízení a označení provozoven z hlediska památkové péče v MPZ“. Tato pravidla byla zavedena, jelikož řada typů reklam není uchopitelná z památkového ani stavebního zákona, je tedy velmi problematické čelit rostoucímu množství reklamních zařízení, polepů apod. Cílem města není poškodit podnikatele, ale naopak jim pomoci pochopit, proč je vhodné v historicky a kulturně cenném prostředí volit decentní a výtvarně vyhovující vzhled reklamy. Nastavená pravidla poskytují návod, jak docílit toho, aby město nebylo reklamou přehlceno, a říkají žadatelům, co je a co není přijatelné.

Další zdroje na obnovu kulturních památek:

Při obnově objektu lidové architektury „Betlém“ v ulici Zahradí, který při samé hranici MPZ vyhlásilo město Frýdlant ve spolupráci s vlastníkem objektu veřejnou sbírku, jejímž účelem bylo získání finančních prostředků na statické zajištění a obnovu samotné stavby a na restaurátorské práce Simonova betlému. Sběrka byla po tři roky presentována pod názvem „Zachraňme frýdlantský betlém“. Finanční prostředky byly získávány pomocí kasiček a převodem daru na účet sbírky. Celkově se podařilo získat cca 150 000,- Kč. Zajímavostí celého projektu byla možnost poukázání daru na jednotlivou figurku mechanického Simonova betlému, tj. podílet se darem na jejím restaurování. Tato akce měla další rozměr a to celospolečenský, kdy v meziobdobí, v době kdy byl betlém fyzicky u restaurátorů, proběhla za účasti frýdlantské veřejnosti akce pod názvem „Postavme si betlém“. V rámci tohoto projektu byl dle připravených šablon vytvořen „náhradní“ betlém, který dočasně nahradil původní Simonův.

Město v roce 2017 přistoupilo k vytvoření svého dotačního titulu „PROGRAM na obnovu nemovitostí, objektů, které se nacházejí na území městské památkové zóny Frýdlant a na území památkového ochranného pásma hradu a zámku Frýdlant a které nejsou kulturními památkami“. Letos byly peníze z městského rozpočtu přerozdělovány již potřetí a byly podpořeny tři objekty. Město na obnovu nemovitostí vyčleňuje částku 500 tis. a v současné době zaznamenává nárůst zájmu obyvatel.

Dále město každoročně počítá s příspěvím ze svého rozpočtu na akce obnovy v práci Programu regenerace, tj. min. podíl města při obnově kulturní památky v jiném vlastnictví ve výši 10% na danou akci.

Schválil .....

Datum 2019

Podpis .....

Doplňující informace

- Přihlášku městu/obci/městské části hl. města Prahy zasílá příslušné územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu, elektronicky i tiskopis přihlášky.
- V přihlášce zodpovězte otázky, které zpracujte v šabloně podle dále uvedených bodů. Všechny otázky se týkají MPR nebo MPZ a jsou zaměřeny zejména na šetrný přístup k využití stávajícího historického stavebního fondu.
- Přihlášku zašlete v **písemné i elektronické podobě** příslušnému územnímu odbornému pracovišti Národního památkového ústavu, jenž koordinuje hodnocení obcí, měst a městských částí hl. města Prahy na krajské úrovni.
- Přihlášku předkládá starosta, resp. primátor v termínu **do 15. 12. 2019. Přihlášku zašlete v elektronické podobě** také Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska na e-mail info@shscms.cz.
- Za kulturní památku považujeme všechny objekty evidované v Ústředním seznamu kulturních památek – rodinné domy, parky, veřejné budovy, soubory domů atd.
- Pro objektivní zhodnocení památkové péče na území MPR nebo MPZ považujeme za vhodné srovnávací období posledních 10 let.
- Bod A je zaměřen na informace o kulturních památkách na území MPR nebo MPZ.
- Bod B je zaměřen na informace o ostatních budovách na území MPR nebo MPZ.
- Přihlášku podává každá obec, město, městská část hl. města Prahy samostatně za své katastrální území a po každoroční aktualizaci ji lze předložit do soutěže i v dalších letech.
- Pozn. Celostátní komise se v rámci hodnocení krajských vítězů informuje také o sankcích za porušení památkového zákona, udělených obecními úřady obcí s rozšířenou působností, při obnově kulturních památek a nepamátkových objektů v MPR a MPZ za rok 2019.
- Každý krajský vítěz soutěže vytvoří banner (roll up), který bude umístěn v předsálí Španělského sálu při slavnostním ceremonálu udílení Ceny. Manuál bude k dispozici v sekretariátu SHS ČMS. Náklady na vytvoření banneru hradí soutěžní město/obec.